

O filmu MALÝ BUDDHA

Rozhodla jsem se v této práci vyjádřit své pocity a názory na film režírovaný Bernardem Bertoluccim, Malý buddha. Když jsem tento film viděla v regálu jednoho nejmenovaného obchodního domu, neodolala jsem a zahořela jsem touhou podívat se, co zase jednou slavní režiséři vytvořili. Je tedy pravda, že jsem se hned zpočátku, když jsem na přebalu v úvodním textu uviděla napsané slovo **budhismus**, přesně tak, jak jsem to zde uvedla, docela vyděsila.

Ještě před tím, než jsem dvd vložila do přehrávače, dávali zrovna film Nebezpečná rychlost v hlavní roli s Keanu Reevesem, kde hraje akčního policistu, a tak mi ten paradox, že ve filmu, který si pustím, bude hrát prince Siddhárthu, vyloudil na obličejí úsměv.

Ve filmu se odehrávají paralelně dva příběhy. Jedním je současnost, kde rodinu malého chlapce Jesseho navštíví dva buddhističtí mniši z Bhutanu, kteří hledají převtělence lamy Dordže. Ten byl učitelem právě jednoho z mnichů, kteří Jesseho navštívili – lamy Norbu, ale také 14. dalajlamy. Dalším příběhem je život Siddhárthy Gautamy, který se odehrává na základě knihy, kterou Jesse dostal darem od mnichů. Právě Siddhárthu představuje herec, který se mi na to absolutně nehodí. Možná svým jižanským vzezřením, ale jinak vůbec. Když si vezmeme, v kterých filmech ztvárnil hlavního hrdinu (Nebezpečná rychlost, Matrix atp.), nabízí se otázka, zda to byl nejšťastnější nápad. Myslím, že do Buddhova příběhu mohli angažovat někoho, jehož tvář není tak „profláknutá“, protože ve filmu je vlastně příběh Buddhy něčím neznámým. Naopak by se více hodil do příběhu rodiny malého převtělenec, ze kterého číší pravý americký život založený na práci a ryze světských záležitostech.

Dalším řekněme zajímavým jevem, kterého jsem si všimla, je scéna. Příběh rodiny Jesseho je zahalen do jakéhosi „ocelového“ oparu, takového chmurného pozadí. Myslím, že kdo film viděl, pochopí, co tím myslím. Kdežto prostředí, ve kterém se odehrává děj knihy, kterou malý převtělenec dostal, je prosvětlenější, jde takového oranžového barevného nádechu. Nejsm si jistá, co to mělo oku diváka říci, ale já osobně si myslím, že to mělo naznačit duchovně chudý a nudný život běžné americké rodiny a naproti tomu bohatý příběh a život buddhismu.

Nyní bych se věnovala otázkám buddhismu a jeho projevech ve filmu. Celý příběh Buddhova života je ztvárněn až na některé detaily docela věrohodně, alespoň podle toho, co

vím. Podle Lopezovy¹ knihy se ale například měla Maja procházet po zahradě, když porodila, ale ve filmu se vrací do domu, ke svým rodičům, aby porodila a právě na cestě ji to postihlo. Ve filmu také Siddhártha slyší píseň, která ho přivede za zdi paláce, kde vidí utrpení, nemoc a smrt, ovšem v knize se dozvídáme, že se princ z celého toho přepychu, kterým ho otec zahltl, začal nudit, a proto se vydává tajně z paláce a hledá rozptýlení. Možná to chtěli scénáristi více okořenit, aby to vypadalo více vznešeněji, než jako pouhá reakce na nudu a přepych. Dále také Mára podle Lopeze poslal k Buddhovi své tři dcery Chtíč, Žízeň a Nespokojenost, ale ve filmu se objevuje pět krásek se jmény Pýcha, Lakota, Strach, Lhostejnost a Touha. Nejsem si jista tím, že je to až tak důležité, každopádně mě tyto detaily zaujaly.

Dalším zajímavým faktem ve filmu je samotné převtělení lamy Dordže. Za prvé jsem se pozastavila nad tím, že převtělece hledají až v Americe (no to by nebyla USA, aby neměla něco tak zajímavého jako převtělece významného lamy:)) Jen když si představíme, že by podle tradice měl být převtělenec převezen do kláštera do Bhutanu, aby se tam vzdělával a stal se mnichem, od americké rodiny, která nemá ani ponětí o tom, co to buddhismus je. Ovšem ve filmu z toho „elegantně“ vybruslili tím, že jsou převtělenci rovnou tři – Jesse, chlapec Radžu z Kathmandu a ještě k tomu dívka Gita. Tak se údajně lama odděleně převtělil tělem, mluvou a myslí. Jen nemohu tak nějak pořád pochopit, když už bych tedy akceptovala oddělení mluvy a mysli, jak se může převtělit tělo? Vždyť reinkarnace se týká pouze duše – toho už si asi tvůrci filmu nevšimli. Není mi jasné proč to takhle řešili, dle mého názoru je toto největší exces filmu.

Samozřejmě, aby film zapůsobil citlivým dojmem, na konci filmu umírá lama Norbu a poté promlouvá ke všem inkarnacím Dordžeho. Jeho popel poté dostanou všechny tři děti, které ho rozpráší ve své zemi, Jesse ho pošle v misce po vodě.

Myslím, že když se na film podívá člověk, který je buddhismu neznalý nebo alespoň jeho základních údajů, získá opět takový hezký romantický a mírumilovný pohled na tuto nauku. Když to srovnám s ostatními filmy tohoto druhu, co jsem již zhlédla, tak myslím, že je to takový průměr. Není to zase tak nic moc hrozného, ale ani to není film, ve kterém by se člověk dověděl přesná fakta a nějak extrémně obohatil své vědomosti o buddhismu...možná o tom „hollywoodském“...

¹ Lopez, Donald S. Jr., *Příběh buddhismu: Průvodce dějinami buddhismu a jeho učením*, Brno: Barrister&Principal, 2003, str. 37.